BIBLIOTECA CENTRALA O. „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

nul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în nu merar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 126. 288/932

Nr. 299 Miercuri 2 Noembrie 1938
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tarifu poștal și valuta

ondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

„Ziua economiei"

Cincizeci de țări, din toate continentele lumii, au luat parte eri la celebrarea cultului economiei. Nu lipsesc dela această măreață înfrățire universală, pentru sădirea în massele populare a spiritului de cruțare și agoniseală, nici îndepărtatele state sud-africane, nici statele Americei de Sud, nici chiar Australia, Tasmania, Noua Zelandă și Indiile olandeze. Singur faptul acesta mărturisește drumul triumfal pe care l-a urmat ideea de economie în viața popoarelor în ciuda imprejurărilor vitrege creiate, dela război încoace, de stările succesive de criză, în economia națională și internațională.

In ultimă analiză, economia nu este decât rezultatul practic al spiritului de prevedere, care, el însuși, înrudit cu instinctul de conservare, vine din adâncurile experienței milenare a omului, constituind, împreună cu munca organizată, principala condiție de propășire a individului și colectivității.

Trecutul zbuciumat al poporului nostru, așezat în calea tuturor năvălirilor și a tuturor râvnirilor, n'a fost deloc prielnic desvoltării spiritului de agoniseală și creațiunilor de durată. De-atâtea ori, strânsoarea lui din rarele răstimpuri de liniște, a căzut pradă raptului și pârjolului străin. Popor de ciobani și de plugari, românii nu s'au lăsat însă în voia soartei vitrege și când cerul se însenina, nu pregetau să ia dela capăt greul agoniselii, așa cum și astăzi, în țarina bătută de secetă sau de prăpădul grindinei, țăranul, făcându-și semnul crucii, nu pregetă, a doua zi, să pornească din nou plugul rodniciei.

O asemenea plămadă binecuvântată este cel mai mare capital moral al unei națiuni și ne-am face vinovați, dacă n'am altoi pe ea toate acele deprinderi și toate acele discipline, care, rezultând din practica economiei, sunt menite a-l ajuta să-și poată îmbunătăți condiția de viață.

In această direcție — începând cu tineretul și încheind cu muncitorimea și plugărimea românească — trebue să se îndrepte sforțările cârmuitorilor prin rânduieli care să stimuleze spiritul de economie și să sporească încrederea, mergând mână în mână cu sforțările pe care le depun tot mai stăruitor, în această direcție, conducătorii Casei de economie și cecuri poștale, în colaborare cu școala, biserica și instituția străjerilor.

Aceasta este morala — și semnificația — zilei economiei pentru nevoile și îndatoririle românilor.

Franța nu se gândește
să cedeze Germaniei niciun teritoriu colonial

Paris, 30 (Rador). — Agenția Havas transmite:

Cercurile bine informate din Franța nu se gândesc deloc la cedarea niciunui teritoriu colonial către Germania.

Discursul rostit de d. Daladier la Marsilia, ca și moțiunea asupra politicei externe adoptată de congresul radical-socialist, afirmă intangibilitatea imperiului colonial francez.

Această dublă declarație răspunde campaniei începută la Berlin în vederea unei noui repartizări a coloniilor în favoarea Germaniei.

In ultimul timp față de seria de baloane de încercare făcute de presa engleză, cercurile autorizate franceze precizează că planurile înfățișate de unele ziare britanice n'au fost niciodată supuse spre studiere guvernului din Paris și că ele nu au aprobarea acestuia.

Revendicările coloniale germane nu sunt noui. Prima campanie, condusă de d. dr. Schacht, invoca argumente de ordin financiar. Era vorba de a se apăra moneta germană, reducându-se cumpărăturile din străinătate prin produse coloniale furnizate Germaniei de noile colonii.

Dacă Germania, ca și Italia, voia un acces la materiile prime din colonii, Franța ar fi considerat în mod favorabil această dorință și s'ar fi străduit s'o satisfacă. Acest punct de vedere a fost înfățișat la Londra în 1937.

Dar dacă Franța era gata să accepte o soluție conformă cu interesele economice ale Germaniei, ea era și este potrivnică oricărei cedări de teritorii coloniale.

Campania actuală din Germania pentru colonii se întemeiază însă cu deosebire pe argumente de prestigiu. De aceea ea nu poate fi luată în considerare în Franța.

Cercurile autorizate franceze declară că mai presus de orice coloniile franceze sunt zone de securitate, iar în timp de război ele constituiesc rezervorii de oameni și puncte de sprijin pentru aprovizionare.

In special pentru aceste motive, Franța nu poate admite niciun fel de cedare de teritorii coloniale.

Polonia vrea și ea colonii
Presa cere ca chestiunea să fie „agitată in mod energic"

Varșovia, 30 (Rador). — *Ziarul „Illustrovany Kurjer Codzienny" scrie că Polonia trebue să agite de pe acum în mod energic chestiunea colonilor.*

Polonia, scrie acest ziar, are 35 milioane de locuitori și este lipsită atât de materii prime cât și de debușeuri pentru emigrație.

Ziarul adaugă că la Roma au și avut loc conversații asupra acestei chestiuni și că guvernul italian ar fi asigurat pe cel polonez de întregul său sprijin.

Ședința anuală a Soc. regale române de geografie

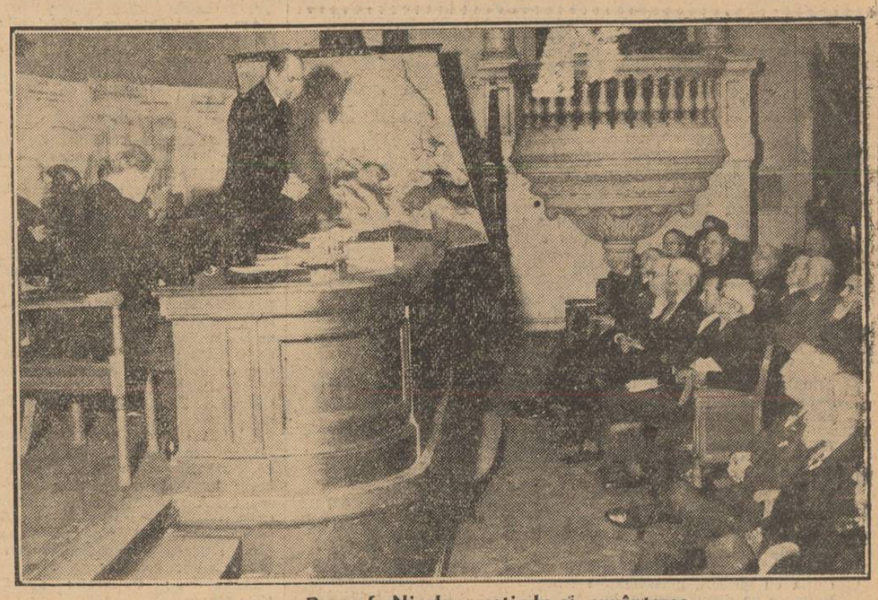

D. prof. Nicolau rostindu-și cuvântarea.
(Darea de seamă în corpul ziarului).

Încă un comisar sovietic va fi „purificat"

Moscova, 30 (Rador). — *D. Ryjoff, comisar al poporului la industria forestieră, a fost destituit printr'un decret al președinției consiliului Uniunii sovietice, fiind înlocuit prin d. Anzelovici, fost vice-președinte pentru controlul sovietelor.*

Deoarece nu se știe ca fostul comisar să fi primit vreo nouă funcțiune, se trage concluzia că și acest fruntaș comunist a ajuns la sfârșitul carierei sale.

Turcia păstrează o desăvârșită libertate de acțiune

Istanbul, 30 (Rador). — *Corespondentul agenției Havas transmite:*

Răspunzând ziarelor sovietice, care au văzut în avansurile acordate de Germania, Turciei, o „manevră de penetrație fascistă", ziarul „Ieni Sabah" amintește cu ironie încercările de penetrație comunistă în Turcia, „de care dau dovadă tribunalele turcești".

Ziarul declară că Turcia este liberă să contracteze angajamente economice cu celelalte state, fără însă să se îndepărteze de politica sa de independentă față de chestiunile internaționale.

S'au descoperit noui zăcăminte de țiței in Germania

Essen, 30 (Rador). — La congresul technicienilor din industria petrolului, care s'a deschis aci, experții au declarat că dela punerea în aplicare a planului de patru ani s'au descoperit nouă zăcăminte noui de țiței în Germania.

Se speră că în cursul anului 1938 producția totală va atinge cifra de 10.000 vagoane. Impreună cu producția de țiței a Austriei, cifra totală va fi cam de 60.000 vagoane.

xXx⊙●⊙xXx

UN AUTOBUZ
SFĂRÂMAT DE TREN
— ZECE MORȚI —

Magdeburg, 30 (Rador). — Un autobuz cu milițieni național-socialiști a fost surprins de un tren, în apropiere de Magdeburg.

Zece milițieni au fost omoriți.

Altă nenorocire, lângă Nisa
— PATRU MORȚI ȘI 20 RANIȚI —

Nice, 30 (Rador). — Duminică după amiază două autobuze s'au ciocnit în marginea orașului.

Sunt patru morți și 20 de răniți.

O intrevedere a primului ministru bulgar cu cel iugoslav

Sofia, 30 (Rador). — *Corespondentul agenției Havas transmite:*

De mai multe zile circulă svonul la Sofia că d. Kioseivanoff, primul ministru bulgar, și d. Stoiadinovici, primul ministru iugoslav, ar urma să se întâlnească în curând.

Deși cercurile oficiale păstrează cea mai mare tăcere, se pare că această întrevedere se va desfășura Luni la frontiera bulgaro-iugoslavă.

*

Sofia, 30 (Rador). — *Corespondentul agenției Havas transmite:*

Se confirmă că d-nii Stoiadinovici și Kioseivanoff se vor întâlni Luni, 31 Octombrie, la ora 11, la frontiera bulgaro-iugoslavă.

SPIRITUL GENEVEZ

După conferința dela München, unde cele patru mari puteri tutelare ale continentului au reglementat retrocedarea teritoriilor sudete către Germania, Europa a căpătat o nouă așezare. Ceva s'a schimbat în resorturile ei. Echilibrul geopolitic stabilit de tratatele de pace din 1919 s'a rupt aproape complet. Acesta e un fapt evident, Harta generală, e adevărat nu s'a schimbat prea mult; distribuția forțelor politice europene s'a modificat însă radical. Cadrilaterul Europei danubiene, care până eri era o prelungire a sistemului politic franco-englez, azi e un puternic bastion nemțesc pe axa eurasiană. Dunărea a devenit mai mult de jumătate un fluviu al Niebelungilor. Antagonismul de forțe de aci a fost soluționat în favoarea Reichului, iar zonele de influențe au fost lichidate de prezența armatei germane la Viena și la Karlsbad.

Ceeace se numia până acum în limba muzicală a lui Briand „Europe centrale", de aci încolo se va chema cu un cuvânt dur al lui Otto Bismark: „Mitteleuropa".

Prin urmare, o nouă configurație geopolitică, alte realități decât cele de până ieri. O deplasare bruscă a centrului de gravitate europeană dela Geneva la München s'a produs în câteva zile și în locul de unde s'a reglementat douăzeci de ani pacea lumii, e acum un imens gol de aer. Alte forțe trebue să se nască, alți curenți, poate chiar o morală nouă, trebue să vină ca să umple golul și să restabilească echilibrul de puteri pe continentul nostru.

Sistemul politicei geneveze a primit în aceste ultime evenimente internaționale o serie de lovituri de care instituția de pe malurile Lemanului se resimte astăzi enorm și are să se resimtă mai ales în viitor și mai mult. După eșecurile dezarmării și după spulberarea acelei grandioase utopii pacifiste care a fost planul statelor unite ale Europei, după atâtea capitulări în fața războiului pe care n'a putut să-l suprime cum spera și după falimentul formulei de pace indivizibilă, mai rămâsese în lume o vagă credință că Liga Națiunilor, care a fost creată să fie executoarea rezoluțiunilor conferinței de pace, va putea să păstreze cel puțin iluzia unei liniști mai îndelungate prin securitatea colectivă. Dar vai, n'a întârziat să vină și această ultimă deziluzie, care a fost mai amară și mai sfâșietoare decât toate celelalte!

Ceeace se petrece acum în Europa, confirmă eșecul definitiv al spiritului genevez.

Chiar și cei mai fervenți partizani ai Genevei sunt siliți să recunoască astăzi că Liga a fost din nefericire o mare ficțiune, un colos cu picioarele de vorbe. Nu mai departe decât alaltăieri în congresul partidului radical-socialist francez, s'a făcut această constatare, regretându-se că „Societatea Națiunilor nu este în măsură să asigure tuturor popoarelor securitatea și respectul dreptului".

Iar d. Herriot, unul dintre cei mai cunoscuți pacifiști, a trecut direct la rechizitoriul cel mai aspru cu putință, declarând:

„Societatea Națiunilor, care era cea mai scumpă aparență a noastră, nu numai că nu a răspuns așteptărilor, dar trebuie să constatăm că, printr'o ciudată deformațiune, a ajuns să dea sprijinul autorității sale nu victimei, ci agresorilor".

Și mai departe, președintele Camerei franceze a scandat aceste fraze pline de melancolie, care seamănă teribil a panegiric: „In felul acesta Societatea Națiunilor, pacte, convenții, tratate particulare, toate s'au prăbușit. Asistăm la înlăturarea unei morale internaționale care ni se părea a fi în stare să salvgardeze pacea"...

Iată, prin urmare, că spiritul Genevei, Liga însăși în care popoarele vedeau altădată un templu al păcii veșnice, impune chiar și celor mai înflăcărați militanți ai ideologiei sale să se resemneze și să-și caute certitudinile la ei acasă, strigând cum a strigat d. Herriot la Marsilia: „Să fim tari, să fim din ce în ce mai tari".

Noi ne-am ferit întotdeauna să cădem în eroarea pacifiștilor care credeau că spiritul Genevei poate transforma lumea într'o lojă paradisiacă. Instinctul nostru sănătos de români conștienți ne-a oprit să luăm umbrele drept realități.

Noi am văzut în ambițiile universaliste ale Ligii Națiunilor o cutezătoare, o regretabilă încercare de uzurpare a prerogativelor singurei instituții într'adevăr universale care e creștinismul, și, fără a ne socoti profeți, am știut dela început — era doar atât de ușor să știm! — că sfârșitul acestei trufașe încercări nu putea fi altul decât cel de azi.

De aceea ziarul acesta în care freamătă năzuințele românismului, n'a încetat și nu va înceta nici o clipă să cheme neamul nostru la realitate, rectificându-i drumurile și întărindu-i conștiința misiune' sale aici la el acasă. Aici, nu pe traectorii mondialiste.

AL. GREGORIAN

Arhiducele și Arhiducesa de Habsburg au părăsit țara

Arhiducele Anton de Habsburg și Arhiducesa Ileana, cari se aflau cu copiii în țară, au părăsit Duminică țara, plecând cu avionul la Viena, prin Belgrad.

Arhiducele Anton de Habsburg pilotează singur un avion bi-motor, Dragon de Havilland, D—OEEA.

Plecarea s'a făcut depe aeroportul Băneasa, la ora 11 și jumătate, în timpul concursului aviatic inter-asociației care a fost întrerupt câteva minute.

Arhiducele Anton de Habsburg, înainte de plecare, și-a revizuit singur motoarele, Alteța Sa călătorind fără mecanic și fără radio-telegrafist la bord, îndeplinind singur aceste oficii.

Inalții oaspeți au fost salutați, la plecare, de d-nii general Paul Teodorescu, ministrul aerului și marinei; general Swiedenek, aghiotant regal; comandor Scarlat Rădulescu, directorul aviației civile; d. Simion, comandantul aeroportului și o delegație de doamne a asociației femeilor creștine.

Cu toate că Belgradul nu era deschis, din cauza ceței, Arhiducele Anton a decolat la ora hotărâtă, cu intenția ca, dacă între timp nu s'ar fi dat cale liberă, să aterizeze la Turnu-Severin.

Publicul care asista la concursul de aviație, pe aeroport, a manifestat călduros pentru Inalții oaspeți.

Plecarea de pe aeroportul Băneasa a Arhiducesei și Arhiducelui Anton de Habsburg

INSEMNĂRI

DELA INIMA NOASTRĂ, LA INIMA EI!

Alaltăieri, — când cu sufletul cernit, citeam pe foaia albă a Calendarului „Ziua de naștere a Reginei Maria", — inima Ei, a Marei Regine, era purtată, într'o urnă de aur, spre casa pe care atât de mișcător Ea a visat-o să fie „Cuib al Liniștii"...

Cu ochii grei de lacrimi și cu inima frântă, regeștii copii, în frunte cu Suveranul Țării, au urmat inima celei mai nobile mame, așezată acum, — spre definitivă odihnă, — acolo unde marea defunctă a depănat amara realitate a vieții pământești pe fuiorul viselor fără nume...

Cine ar putea uita vreodată că de la Ea, dela Marea Regină, un întreg neam a învățat minunea credinței nestrămutate? Ea o dovedit, cu exemplul fără pereche de eroic al propriei vieți, că gândurile înalte nu trec fără să lase urme, și că iubirea naște iubire...

Am avut rarul privilegiu de a săruta și noi acea mână care, înfiorată și cutremurată, a închis, în timpul războiului, — peste ochi copleșiți de apropierea eternității, — pleoape înegurate cari n'aveau să se mai deschidă niciodată... Și cu numele Ei, — protector și aducător de noroc, — am botezat, acum câțiva ani, avionul menit să fie sfârșitul sau mândria vieții noastre: „Sfânta Maria" se numea acel avion, — pornit din inițiativa doar a omului care cu modestie semnează rândurile de față, și el a dus, pentru prima oară și în chip fericit, pavilionul românesc, din posomoratele cețuri ale Scandinaviei până la țărmul însorit al Atlanticului și de lângă hotarul Rusiei Sovietice până lângă țărmul Asiei Mici, luptând cu grindina pe piscuri aprige de munți și cu ucigătoarea adâncime a tuturor Mărilor Europei... Ea ne-a fost atunci bună și norocoasă stea călăuzitoare, cum a fost, altă dată, unui întreg neam.

Inima Ei doarme acum, în tăcere neturburată, chemând cu glas misterios inimile noastre. Joc, la poalele Balcicului, scânteiază, legănându-se, marea noastră, care de atâtea ori I-a prins nobila și senina privire. Bogate roze de toamnă, cari I-au luminat singurătatea, oftează mângâind, cu eterică pietate pe Stăpână, care e mereu de față.

Marele Ei Duh-protector e între noi, amintindu-ne visul pentru care a trăit, a luptat și a murit: O țară mare și bogată, o țară de muncă și de iubire, o țară de noblețe și de demnitate. **M. Negru.**

Moștenitorul italian in vizită la d. Hitler

Berchtesgaden, 30 (Rador). — Prințul Moștenitor al Italiei Umberto, care se află actualmente într'o vizită privată în Germania, a făcut Duminică o vizită Fuehrerului la Berghof. Vizita a durat dela ora 13 la ora 15.

Fuehrerul a luat masa, în cerc restrâns, cu oaspetele său, care era însoțit de atașatul militar italian.

La ora 15, Prințul Umberto a plecat spre Muenchen, într'un automobil al Fuehrerului.

❖

München, 30 (Rador). — *Prințul Umberto al Italiei a asitat Duminică la serbările pentru comemorarea marșului asupra Romei, care s'au desfășurat aici.*

SCRISORI DIN LONDRA

COLONII
de AUGUR

Londra, Octombrie

Ne jace impresia că pentru o vreme Germania va avea inițiativa relațiilor internaționale în Europa. Punerea în executare a marelui său plan de penetrație în valea Dunării spre marea Neagră și Balcani, nu pare să-i fi luat toată energia agresivă. Iată că Germania ridică problema coloniilor, ca și cum ar căuta să țină cu răsuflarea întretăiată puterile înțelegerii anglo-franceze ca să evite orice intervenție pentru ceeace se pregătește la Berlin față de Sud-Estul european.

In orice caz, la Londra noi socotim că problema coloniilor este deschisă, mai ales sub aspectul ei european. Suntem lipsiți de informații asupra unui demers german la Tokio, oricare ar fi el, spre a obține înapoerea numeroaselor insule din Pacific pe care le-a căpătat Japonia după ultimul război. Problema lor e deci limitată strict în cadrul legăturilor dintre Marile Puteri ale Europei. In ce privește Japonia, problema pare să fi fost soluționată, când ea a semnat, acum doi ani, tratatul cu Germania, care cuprindea, se zice, o clauză secretă asupra împărțirii sferelor de influență în Asia. Germanii ar accepta să rămână la Sudul unei linii ce trece prin apele teritoriale ale Indiilor olandeze. Deasemeni se poate prea bine ca Germania să prefere să accepte avantagii pentru comerțul ei în China, unde cucerirea japoneză este acum definitivă.

Deci, când vorbim de problema colonială, ne gândim la Africa. Inainte de războiu germanii posedau aci Togo, Camerun, Africa de Sud-Vest și Tanganica, împreună cu mai multe alte teritorii în zona coastei orientale. Toate acestea le-au fost „furate", după părerea lor, când a fost semnat tratatul dela Versailles. Marea Britanie, Franța și Belgia le-au împărțit. Imperiul britanic a participat la împărțire, pentrucă Uniunea sud-africană a pus mâna pe teritoriul german din Sud-Vest. Franța a avut partea ei, Togo și Camerun. Belgiei i s'a atribuit mandatul Ligii Națiunilor asupra unei zone din interiorul Africei. Tuturor acestor stăpâni noui Germania le pretinde acum înapoierea bunurilor ce i-au fost „furate" la încheerea păcii.

Dar e ceva mai mult; după ce au chibzuit situația în Africa,

(Continuare in pag. 2-a)

Deschiderea cursurilor la Politehnica din București

Asistența la inaugurarea cursurilor
(Citiți darea de seamă în corpul ziarului)